

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

FUB

FUNDACIÓ
UNIVERSITÀRIA
BALMES

Igualtat d'Oportunitats i Accessibilitat a la Universitat de Vic- Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) / Fundació Universitària Balmes (FUB)

Aprovat pel Consell de Govern de la UVic-UCC en data 16 de juny de 2015

Aprovat pel Patronat de la FUB en data 8 de juliol de 2015

Índex

Igualtat d'oportunitats i accessibilitat a la UVic-UCC	3
I. Presentació	3
II. Compromís.....	4
III. Documentació / reglamentació sobre igualtat d'oportunitats i accessibilitat a la UVic-UCC	22
Annex 1. Fonts que emmarquen les polítiques universitàries sobre subjectes i matèries	5
Annex 2. Trajectòria de la UVic-UCC sobre atenció a la diversitat.....	14
Annex 3. Accions que ja s'estan desenvolupant a la UVIC-UCC	16
Annex 4. Oferta formativa - acadèmica.....	18
Annex 5. Recerca i igualtat d'oportunitats a la UVic-UCC	20

Igualtat d'oportunitats i accessibilitat a la FUB / UVic-UCC

I. Presentació

En els estats que constitueixen la Unió Europea regeixen diferents lleis i regulacions que proposen mesures i determinen drets i obligacions compromesos amb la igualtat d'oportunitats dels ciutadans i ciutadanes dels respectius estats i de mesures per reduir o eliminar barreres de participació de diferents col·lectius de persones en entorns generals.

Complementàriament a aquestes regulacions, i pel que fa a les universitats, en l'àmbit de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) s'han anat produint des del 2003, diferents pronunciaments i assumpcions que introdueixen recomanacions i orientacions en relació a marcs d'actuació sobre el conjunt de les seves activitats.

També s'han desenvolupat tant a nivell estatal com autonòmic lleis que abasten mesures d'acord amb el respecte i la promoció dels principis de no discriminació i d'accés equitatiu, d'aplicació a tots els membres de la comunitat universitària.

La Universitat de Vic- Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) ha tingut sempre una especial sensibilitat envers l'atenció a la diversitat i la igualtat d'oportunitats, que es posa de manifest tant en les *Normes d'Organització i Funcionament* com en el *Codi ètic*. Per tal de garantir-les, la UVic-UCC ha elaborat un seguit de reglamentacions, relatives especialment a l'atenció a la discapacitat, la igualtat entre homes i dones i el multilingüisme. D'altra banda, ha treballat també per implementar programes de suport a determinats col·lectius amb requeriments específics i per desenvolupar projectes formatius accessibles a diferents col·lectius i condicions de les persones, fonamentats també en un sistema de beques i ajuts.

En el camp de la formació ha impulsat mesures que abastin tant l'eliminació de barreres a l'estudi per al conjunt dels estudiants, com un disseny dels estudis centrat en l'estudiant, d'acord amb els principis de respecte, no discriminació i accés equitatiu, extensius a tots els membres de la comunitat universitària.

La UVic-UCC compta també amb una llarga trajectòria en l'àmbit de la investigació sobre la igualtat d'oportunitats ja que, des dels inicis, diversos grups de recerca van orientar el seu treball vers aquest àmbit - el Grup de Recerca Educativa de la UVIC (GREUV), el Grup de Recerca sobre Atenció a la Diversitat (GRAD) o el Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG) -. Durant aquests anys, nous grups i centres s'han afegit a aquesta recerca amb la realització de treballs que, amb temàtiques i perspectives diferents, tenen com a objectiu comú l'assoliment d'una veritable igualtat d'oportunitats per a tothom i la valoració de la diversitat, entesa en un sentit ampli. Així mateix s'ofereixen programes de doctorat sobre aquesta temàtica. Aquests coneixements acumulats cristal·litzen en aquest compromís.

II. Compromís

Per tal de fer efectiva una plena igualtat d'oportunitats de totes les persones que constitueixen la comunitat universitària i, per tant, el seu accés i participació plena en tots els àmbits de la Universitat, la UVic-UCC es compromet a assumir el disseny universal i l'accessibilitat per a tothom com a base de totes les seves actuacions.

1. Aplicació del principi del disseny universal, o disseny per a tothom, en tots els àmbits d'activitat com en les infraestructures, atenent les diferents condicions dels diversos col·lectius que constitueixen la comunitat universitària, per assegurar l'accessibilitat completa.

2. Eliminació de les barreres d'accessibilitat a través de la revisió continuada i sistematitzada de l'activitat docent, investigadora, de participació de la Institució i dels campus universitaris.

3. Incorporació sistematitzada de les adaptacions desenvolupades per a grups de persones amb requeriments específics d'accessibilitat –d'acord amb criteris de proporcionalitat– que es puguin convertir en opcions d'accessibilitat per a altres grups singulars o per al conjunt de la comunitat universitària.

4. Valoració i provisió programada de mesures d'acció positiva i de mitjans de suport per prevenir o compensar els desavantatges o les dificultats dels grups de persones amb requeriments específics d'accessibilitat o de participació, d'acord amb criteris de proporcionalitat i d'ajustament raonable.

5. Elaboració d'un Pla d'accessibilitat que, d'acord amb les determinacions de la legislació i les regulacions d'aplicació, promogui tant les mesures d'accessibilitat general i com les referides a grups de persones amb requeriments específics d'accessibilitat, i constitueixi el marc general d'acció i de referència de la UVic-UCC en aquest àmbit.

Annex 1. Fonts que emmarquen les polítiques universitàries sobre subjectes i matèries

1. Algunes fonts provinents de posicionaments en l'EEES

1.1 Declaració de Berlín (2003). Referència a “desigualtats”, “oportunitats per a tots”, “participació d'estudiants”

“Los ministros reafirmaron la importancia social del proceso de Bolonia. La necesidad de incrementar la competitividad debe ser equilibrada con el objetivo de mejorar las características sociales del área de Educación Superior Europea, se pretende que exista un fortalecimiento de la cohesión social y que se **reduzcan las desigualdades sociales y de género**, tanto a nivel nacional como a nivel europeo. En ese contexto, los Ministros reafirman su posición de que la Educación Superior es bien y responsabilidad pública. Señalan que deben prevalecer los valores académicos en la cooperación académica internacional y en los intercambios.”

“... área de educación superior europea y para englobar la total variedad de caminos flexibles de aprendizaje, **oportunidades** y técnicas, y hacer el apropiado uso de los créditos ECTS.

Ellos hicieron énfasis en la necesidad de **mejora de las oportunidades para todos los ciudadanos, en concordancia con sus aspiraciones y habilidades**, para seguir los caminos de aprendizaje de toda la vida dentro de la educación superior.”

Evaluación de programas o instituciones, incluyendo asesoramiento interno, revisiones externas, **participación de estudiantes** y la publicación de los resultados.

1.2 Declaració de Bergen (2005). Referència a “dimensió social del procés de Bolonya”, “oportunitats per a tots”, “accessible per a tots”, obstacles d'origen social i econòmic, sectors socialment desfavorits, serveis, mesures financeres i econòmiques.

“La dimensión social

La dimensión social del Proceso de Bolonia es parte integrante del EEES y una condición necesaria para el atractivo y la competitividad del EEES. Por lo tanto, renovamos nuestro compromiso de hacer la educación superior de calidad **igualmente accesible para todos** e insistimos en la **necesidad de establecer las condiciones apropiadas para que los estudiantes, puedan completar sus estudios sin obstáculos relacionados con su origen social y económico.**

La dimensión social incluye **medidas adoptadas por los gobiernos para ayudar a los estudiantes, especialmente a los sectores socialmente desfavorecidos, en aspectos financieros y económicos y proporcionarles servicios de orientación y asesoramiento con vistas a facilitar un acceso más amplio.**

Què és podria assumir, per exemple:

- a) Gestionar eficaçment (models contrastats) les mesures adoptades pels governs;
- b) Proporcionar ajuts addicionals, provinents de la mateixa universitat de forma complementària o en algun programa singular de la pròpia universitat;
- c) Proporcionar materials i suports provinents d'iniciatives singulars (recerca, desenvolupament tecnològic, propi, institucional)”.

1.3 Comunicat de Londres (2007)

Comunicado de Londres

Hacia el Espacio Europeo de Educación Superior: respondiendo a los retos de un mundo globalizado.

1.4. Reiteramos nuestro compromiso de aumentar la compatibilidad y la comparabilidad de nuestros sistemas de educación superior, al tiempo que respetamos su diversidad. Reconocemos el importante papel ejercido por las Instituciones de Educación Superior (IES) en el desarrollo de nuestras sociedades, fundado en sus tradiciones como centros de enseñanza y de **investigación**, en su creatividad y en la **transferencia** de conocimiento, así como su papel esencial en la **definición y transmisión de los valores sobre los que se han construido nuestras sociedades.** Nuestro propósito consiste en garantizar que nuestras IES dispongan de los recursos necesarios para cumplir con todas sus funciones. Estas funciones incluyen: la preparación de los estudiantes como ciudadanos activos en una sociedad democrática; la preparación de los estudiantes para su futuro profesional y capacitarles para su desarrollo personal; la creación y conservación de una extensa base de conocimiento avanzado; y el **fomento de la investigación y la innovación.**

1.5. Por tanto, destacamos la importancia de instituciones sólidas, que sean diversas, financiadas adecuadamente, autónomas y responsables. **Los**

principios de no discriminación y acceso equitativo deben ser promovidos y respetados en todo el EEES. Nos comprometemos en la defensa de estos principios así como garantizamos que ni los estudiantes ni el personal sufrirán discriminación de ningún tipo.

1.4 Comunicat de Lovaina (2009)

II. Aprender para el futuro: las prioridades de la educación superior en la próxima década

Dimensión social: acceso equitativo y consecución

1. El alumnado de educación superior debe reflejar la **diversidad de las poblaciones de Europa**.
2. Por tanto enfatizamos las características sociales de la educación superior y aspiramos a ofrecer **igualdad de oportunidades** en una educación de calidad.
3. **El acceso a la educación superior debe ampliarse fomentando el potencial de los alumnos de grupos infrarepresentados y proporcionándoles las condiciones adecuadas para que puedan terminar sus estudios.**
4. **Esto conlleva mejorar el entorno de aprendizaje, eliminar todas las barreras al estudio y crear las condiciones económicas apropiadas para que los alumnos puedan beneficiarse de las oportunidades de estudio en todos los niveles.**
5. **Cada país participante establecerá objetivos medibles para ampliar la participación general y aumentar la participación de los grupos infrarepresentados en la educación superior, que deberán alcanzarse al final de la próxima década.**
6. Los esfuerzos por conseguir la **equidad en la educación superior** se complementarán con acciones en otras partes del sistema educativo.

1.5 Declaració de Budapest-Viena (2010)

“(…) la necesidad de redoblar los esfuerzos en cuanto a la dimensión social para instaurar la igualdad de oportunidades en el marco de una educación de calidad en la que se preste especial atención a los colectivos infrarepresentados. “

6. We have taken note of the independent assessment and the stakeholders' reports. We welcome their affirmation that institutions of higher education, staff and students increasingly identify with the goals of the Bologna Process. While much has been achieved in implementing the Bologna reforms, the

reports also illustrate that EHEA action lines such as degree and curriculum reform, quality assurance, recognition, mobility and the social dimension are implemented to varying degrees. **Recent protests in some countries**, partly directed against developments and measures not related to the Bologna Process, have reminded us that some of the Bologna aims and reforms have not been properly implemented and explained. We acknowledge and will listen to the critical voices raised among staff and students. We note that adjustments and further work, involving staff and students, are necessary at European, national, and especially institutional levels to achieve the European Higher Education Area as we envisage it.

9. We acknowledge the key role of the academic community - institutional leaders, teachers, researchers, administrative staff and students - in making the European Higher Education Area a reality, **providing the learners with the opportunity to** acquire knowledge, skills and competences furthering their careers and lives as democratic citizens **as well as their personal development. We recognise that a more supportive environment for the staff to fulfil their tasks, is needed.**

We commit ourselves to working towards a more effective **inclusion** (*no es refereix al tema*) of higher education staff and students in the implementation and further development of the EHEA. We fully support staff and student **participation in decision-making** structures at European, national and institutional levels.

10. We call upon all actors involved to facilitate an inspiring working and **learning environment** and to **foster student-centred learning** as a way of empowering the learner in all forms of education, providing the best solution for sustainable and **flexible learning paths**. This also requires the cooperation of teachers and researchers in international networks.

2. Sobre la “Ley 51/2003”

Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad (Vigente hasta el 04 de Diciembre de 2013).

Artículo 1. Objeto de la ley

1. Esta ley tiene por objeto establecer medidas para garantizar y **hacer efectivo el derecho a la igualdad de oportunidades de las personas con discapacidad**, conforme a los artículos 9.2, 10, 14 y 49 de la Constitución.

- *A estos efectos, se entiende por **igualdad de oportunidades** la ausencia de toda discriminación, directa o indirecta, por motivo de o sobre la base de discapacidad, incluida cualquier distinción, exclusión o restricción que tenga el propósito o el efecto de obstaculizar o dejar sin efecto el reconocimiento, goce o ejercicio en igualdad de condiciones por las personas con discapacidad, de todos los derechos humanos y libertades fundamentales en los ámbitos político, económico, social, cultural, civil o de otro tipo.*
- *Asimismo, se entiende por **igualdad de oportunidades** la adopción de medidas de acción positiva orientadas a evitar o compensar las desventajas de una persona con discapacidad para participar plenamente en la vida política, económica, cultural y social. Párrafo 2.º del número 1 del artículo 1 redactado por el apartado uno del artículo 1 de la Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad («B.O.E.» 2 agosto). Vigencia: 3 agosto 2011*

2. Son personas con discapacidad aquellas que presenten deficiencias físicas, mentales, intelectuales o sensoriales a largo plazo que, al interactuar con diversas barreras, puedan impedir su participación plena y efectiva en la sociedad, en igualdad de condiciones con los demás.

Artículo 2. Principios

Esta ley se inspira en los principios de vida independiente, normalización, accesibilidad universal, diseño para todos, diálogo civil y transversalidad de las políticas en materia de discapacidad.

A estos efectos, se entiende por:

a) Vida independiente: la situación en la que la persona con discapacidad ejerce el poder de decisión sobre su propia existencia y participa activamente en la vida de su comunidad, conforme al derecho al libre desarrollo de la personalidad.

b) Normalización: el principio en virtud del cual las personas con discapacidad deben poder llevar una vida normal, accediendo a los mismos lugares, ámbitos, bienes y servicios que están a disposición de cualquier otra persona.

c) Accesibilidad universal: la condición que deben cumplir los entornos, procesos, bienes, productos y servicios, así como los objetos o instrumentos, herramientas y dispositivos, para ser comprensibles, utilizables y practicables por todas las personas en condiciones de seguridad y comodidad y de la forma más autónoma y natural posible. Presupone la estrategia de «diseño para todos» y se entiende sin perjuicio de los ajustes razonables que deban adoptarse.

d) Diseño para todos: la actividad por la que se concibe o proyecta, desde el origen, y siempre que ello sea posible, entornos, procesos, bienes, productos, servicios, objetos, instrumentos, dispositivos o herramientas, de tal forma que puedan ser utilizados por todas las personas, en la mayor extensión posible.

e) Diálogo civil: *el principio en virtud del cual las organizaciones representativas de personas con discapacidad y de sus familias participan, en los términos que establecen las leyes y demás disposiciones normativas, en la elaboración, ejecución, seguimiento y evaluación de las políticas oficiales que se desarrollan en la esfera de las personas con discapacidad, las cuales garantizarán, en todo caso, el derecho de los niños y las niñas con discapacidad a expresar su opinión libremente sobre todas las cuestiones que les afecten y a recibir asistencia apropiada con arreglo a su discapacidad y edad para poder ejercer ese derecho. Letra e) del artículo 2 redactada por el apartado tres del artículo 1 de la Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la **Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad («B.O.E.» 2 agosto). Vigencia: 3 agosto 2011***

f) Transversalidad de las políticas en materia de discapacidad, el principio en virtud del cual las actuaciones que desarrollan las Administraciones públicas no se limitan únicamente a planes, programas y acciones específicos, pensados exclusivamente para estas personas, sino que comprenden las políticas y líneas de acción de carácter general en cualquiera de los ámbitos de actuación pública, en donde se tendrán en cuenta las necesidades y demandas de las personas con discapacidad.

Artículo 7. Contenido de las medidas contra la discriminación

Las medidas contra la discriminación podrán consistir en prohibición de conductas discriminatorias y de acoso, exigencias de accesibilidad y exigencias de eliminación de obstáculos y de realizar ajustes razonables.

A estos efectos, se entiende por:

- a) Conducta de acoso: toda conducta relacionada con la discapacidad de una persona, que tenga como objetivo o consecuencia atentar contra su dignidad o crear un entorno intimidatorio, hostil, degradante, humillante u ofensivo.
- b) Exigencias de accesibilidad: los requisitos que deben cumplir los entornos, productos y servicios, así como las condiciones de no discriminación en

normas, criterios y prácticas, con arreglo a los principios de accesibilidad universal de diseño para todos.

- c) Ajuste razonable: las medidas de adecuación del ambiente físico, social y actitudinal a las necesidades específicas de las personas con discapacidad que, de forma eficaz y práctica y sin que suponga una carga desproporcionada, faciliten la accesibilidad o participación de una persona con discapacidad en igualdad de condiciones que el resto de los ciudadanos.

Para determinar si una carga es o no proporcionada se tendrán en cuenta los costes de la medida, los efectos discriminatorios que suponga para las personas con discapacidad su no adopción, la estructura y características de la persona, entidad u organización que ha de ponerla en práctica y la posibilidad que tenga de obtener financiación oficial o cualquier otra ayuda.

A este fin, las Administraciones públicas competentes podrán establecer un régimen de ayudas públicas para contribuir a sufragar los costes derivados de la obligación de realizar ajustes razonables.

Las discrepancias entre el solicitante del ajuste razonable y el sujeto obligado podrán ser resueltas a través del sistema de arbitraje previsto en el artículo 17, de esta ley, sin perjuicio de la protección administrativa o judicial que en cada caso proceda.

Artículo 8. Medidas de acción positiva

1. Se consideran medidas de acción positiva aquellos apoyos de carácter específico destinados a prevenir o compensar las desventajas o especiales dificultades que tienen las personas con discapacidad en la incorporación y participación plena en los ámbitos de la vida política, económica, cultural y social, atendiendo a los diferentes tipos y grados de discapacidad.

2. Los poderes públicos adoptarán las medidas de acción positiva suplementarias para aquellas personas con discapacidad que objetivamente sufren un mayor grado de discriminación o presentan menor igualdad de oportunidades, como son las mujeres con discapacidad, los niños y niñas con discapacidad, las personas con discapacidad con más necesidades de apoyo para el ejercicio de su autonomía o para la toma libre de decisiones y las que padecen una más acusada exclusión social por razón de su discapacidad, así como las personas con discapacidad que viven habitualmente en el medio rural.

Número 2 del artículo 8 redactado por el apartado cinco del artículo 1 de la Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad («B.O.E.» 2 agosto). *Vigencia: 3 agosto 2011*

3. Asimismo, en el marco de la política oficial de protección a la familia, los poderes públicos adoptarán medidas especiales de acción positiva respecto de las familias alguno de cuyos miembros sea una persona con discapacidad.

Artículo 9. Contenido de las medidas de acción positiva

1. Las medidas de acción positiva podrán consistir **en apoyos complementarios y normas, criterios y prácticas más favorables. Los apoyos complementarios podrán ser ayudas económicas, ayudas técnicas, asistencia personal, servicios especializados y ayudas y servicios auxiliares para la comunicación.**

Dichas medidas tendrán naturaleza de mínimos, sin perjuicio de las medidas que puedan establecer las comunidades autónomas en el ámbito de sus competencias.

2. En particular, las Administraciones públicas garantizarán que las ayudas y subvenciones públicas promuevan la efectividad del derecho a la igualdad de oportunidades de las personas con discapacidad así como las personas con discapacidad que viven habitualmente en el ámbito rural.

Artículo 10. Condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación

1. El Gobierno, sin perjuicio de las competencias atribuidas a las comunidades autónomas y a las corporaciones locales, regulará unas condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación que garanticen unos mismos niveles de igualdad de oportunidades a todos los ciudadanos con discapacidad.

Dicha regulación será gradual en el tiempo y en el alcance y contenido de las obligaciones impuestas, y abarcará a todos los ámbitos y áreas de las enumeradas en el capítulo I.

2. Las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación establecerán, para cada ámbito o área, medidas concretas para prevenir o suprimir discriminaciones, y para compensar desventajas o dificultades. Se incluirán disposiciones sobre, al menos, los siguientes aspectos:

a) Exigencias de accesibilidad de los edificios y entornos, de los instrumentos, equipos y tecnologías, y de los bienes y productos utilizados en el sector o área. En particular, la supresión de barreras a las instalaciones y la adaptación de equipos e instrumentos.

b) Condiciones más favorables en el acceso, participación y utilización de los recursos de cada ámbito o área y condiciones de no discriminación en normas, criterios y prácticas.

c) *Apoyos complementarios, tales como ayudas económicas, tecnológicas de apoyo, servicios o tratamientos especializados, otros servicios personales, así como otras formas de asistencia humana o animal. En particular, ayudas y servicios auxiliares para la comunicación, como sistemas aumentativos y alternativos, sistemas de apoyos a la comunicación oral y lengua de signos,*

sistemas de comunicación táctil y otros dispositivos que permitan la comunicación. Letra c) del número 2 del artículo 10 redactada por el apartado seis del artículo 1 de la Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad («B.O.E.» 2 agosto). Vigencia: 3 agosto 2011

d) La adopción de normas internas en las empresas o centros que promuevan y estimulen la eliminación de desventajas o situaciones generales de discriminación a las personas con discapacidad.

e) Planes y calendario para la implantación de las exigencias de accesibilidad y para el establecimiento de las condiciones más favorables y de no discriminación.

f) Medios y recursos humanos y materiales para la promoción de la accesibilidad y la no discriminación en el ámbito de que se trate.

3. Las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación se establecerán teniendo en cuenta a los diferentes tipos y grados de discapacidad que deberán orientar tanto el diseño inicial como los ajustes razonables de los entornos, productos y servicios de cada ámbito de aplicación de la ley.

Artículo 10 bis. Igualdad de trato en acceso a bienes y servicios

1. Todas las personas físicas o jurídicas que, en el sector público o en el privado, suministren bienes o servicios disponibles para el público, ofrecidos fuera del ámbito de la vida privada y familiar, estarán obligadas, en sus actividades y en las transacciones consiguientes, al cumplimiento del principio de igualdad de oportunidades de las personas con discapacidad, evitando discriminaciones, directas o indirectas, por razón de discapacidad.

2. Lo previsto en el apartado anterior no afecta a la libertad de contratación, incluida la libertad de la persona de elegir a la otra parte contratante, siempre y cuando dicha elección no venga determinada por su discapacidad.

3. No obstante lo dispuesto en los apartados anteriores, serán admisibles las diferencias de trato en el acceso a bienes y servicios cuando estén justificadas por un propósito legítimo y los medios para lograrlo sean adecuados, proporcionados y necesarios.

Artículo 10 bis. introducido por el apartado siete del artículo 1 de la Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad («B.O.E.» 2 agosto). Vigencia: 3 agosto 2011.

Annex 2. Trajectòria de la UVic-UCC sobre atenció a la diversitat

La UVic-UCC ja en el preàmbul de les seves *Normes d'organització i funcionament* aprovades el 23 de juny de 2003, manifestava com a finalitat de la UVic “promoure la formació personalitzada, que es concreta en un tracte individualitzat, l'orientació tutorial i l'educació integral dels estudiants”. D'aquest interès pel tracte individualitzat i l'educació integral, es deriva l'atenció de la UVic-UCC a la diversitat, que passa per l'atenció a les persones amb discapacitat, a la igualtat entre homes i dones i a la diversitat lingüística, entre d'altres aspectes.

Referent a l'**atenció a la discapacitat**, en les Normes d'Organització i Funcionament (NOF) de la Universitat de Vic aprovades per la Generalitat de Catalunya el 23 de desembre de 2013, hi ha articles específics que fan referència a les situacions de discapacitat. D'altra banda, la concreció amb accions ve determinada pel Pla d'inclusió de les persones amb discapacitat de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), aprovat l'1 d'octubre de 2013, que dona continuïtat al primer Pla del mateix nom, aprovat el 22 d'abril de 2008. Per tot això, la UVic-UCC reconeix que els seus entorns, les seves polítiques, les seves pràctiques i els seus procediments han de ser accessibles per tal d'evitar qualsevol discriminació envers els estudiants amb discapacitat i, d'aquesta manera, garantir-los la igualtat d'oportunitats. La UVic-UCC ofereix mesures que poden incloure adaptacions curriculars de caràcter personalitzat, ajustades a les característiques de la discapacitat de l'estudiant, que poden ser d'alta o baixa complexitat, i que, en qualsevol cas, garanteixin l'assoliment de les competències previstes en els estudis.

Quant a l'**atenció a la igualtat entre dones i homes**, la UVic-UCC va aprovar el març de 2008 el *Pla d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones a la UVic*, que respon a la necessitat d'afrontar un dels reptes de la societat actual: les desigualtats de gènere. Per tant, té com a objectiu principal l'aplicació de mesures que assegurin la igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes en tots els àmbits de l'activitat de la Universitat. S'entén com a situació d'igualtat aquella en què o bé els dos sexes estan representats d'una forma equilibrada, és a dir, quan tenen cadascun una presència o representació d'almenys un 40% del total, o bé quan es garanteix la perspectiva de gènere en tots els mecanismes d'accés, d'estabilitat i de mobilitat laboral o funcional en la institució. Actualment està en fase d'elaboració el *II Pla d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones a la UVic-UCC*. D'altra banda, en l'àmbit dels aspectes relacionats amb el gènere cal dir que en data 27 d'abril de 2010 es va aprovar el document de *Prevenició i abordatge de l'assetjament sexual per raó de sexe per al personal laboral de la Fundació Universitària Balmes (FUB)*, entitat titular de la UVic, que properament serà substituït per un nou document d'assetjament sexual d'aplicació a tota la comunitat, que està en fase avançada d'elaboració.

Pel que fa a l'**atenció a la diversitat lingüística**, cal fer esment de l'aprovació el 13 de desembre de 2011 del *Pla de llengües 2011-14*, que dirigeix la política lingüística de la UVic per afrontar amb garanties i excel·lència la gestió, la docència i la recerca universitàries dels propers anys. També, del *Reglament d'usos lingüístics de la UVic-UCC*, aprovat el 2 de desembre de 2014, que regula l'ús de les llengües en la comunicació interna i externa, en els àmbits acadèmic i institucional i en la prestació de serveis, i recull que el Consell de Govern de la Universitat es compromet a posar els mitjans necessaris per facilitar el coneixement i ús de la llengua catalana a la Universitat, en especial als estudiants provinents de fora de l'àmbit lingüístic català, i a fomentar el coneixement i l'ús de terceres llengües entre els membres de la comunitat universitària. Així mateix, per donar suport als estudiants estrangers, en data 16 de desembre de 2014, es va aprovar el *Pla d'acompanyament per a estudiants procedents de sistemes educatius estrangers de la UVic-UCC – Campus UVic*, que recull un seguit de mesures que preparen l'arribada dels estudiants abans no es matriculin a la UVic-UCC, prioritzen l'adaptació durant el primer curs i contribueixen a establir altres mesures de suport durant la resta dels cursos.

A banda d'aquests grans blocs de mesures d'atenció a la diversitat, també s'han implementat **programes de suport** a determinats col·lectius de l'àmbit de l'esport, com són el *Programa de suport de la Universitat de Vic als estudiants esportistes d'alt nivell* i el *Programa de suport als estudiants esportistes que representen la UVic als campionats de Catalunya i Espanya Universitaris*, aprovats el 13 de novembre de 2012. Així mateix, amb la intenció de desenvolupar un projecte formatiu accessible a tots els sectors socials, la UVic-UCC fomenta un sistema de **beques i ajuts** que fan efectiu el seu servei a la comunitat.

La UVic-UCC té, per tant, una especial sensibilitat envers l'atenció a la diversitat, que també posa de manifest en el seu Codi ètic de la UVic-UCC i de la Fundació Universitària Balmaes (FUB), aprovat per la Universitat el 17 de juny de 2014, quan esmenta com a pràctiques contràries als principis en què es fonamenta la institució: la discriminació o tracte inadequat envers altres persones per raó de gènere, ètnia, nacionalitat, religió, opinió política, orientació sexual, discapacitat o qualsevol altra circumstància personal. El *Reglament de bones de pràctiques del personal de la FUB /UVic-UCC*, que el desplega, aprovat per la Universitat el 18 de novembre de 2014, recull que la FUB/UVic-UCC promou el desenvolupament professional i personal de tot el personal, i garanteix la igualtat d'oportunitats a través de les seves polítiques d'actuació.

Annex 3. Accions que ja s'estan desenvolupant a la UVIC-UCC

La UVIC-UCC ha portat a terme i continua desenvolupant diferents accions amb l'objectiu de garantir la igualtat d'oportunitats i la inclusió de totes les persones, a diferents nivells.

En relació al marc normatiu, es desenvolupen les accions del II Pla d'Inclusió de les Persones amb Discapacitat, que guia les accions per aconseguir la igualtat d'oportunitats de totes les persones de la comunitat universitària sigui quina sigui la seva diversitat funcional i/o la seva condició de discapacitat. També s'està redactant el segon Pla d'Igualtat que dóna continuïtat a l'aprovat el 2008. Altres normatives, emmarcades dins de la política de prevenció, i que es disposen són el "Protocol de prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i assetjament per raó de sexe al personal laboral de la Fundació Universitària Balmes-Universitat de Vic i les mesures per a la prevenció de riscos laborals per a l'embaràs i la lactància. També, des del servei de Prevenció, s'ofereixen serveis d'assessorament, suport i formació, en les diferents disciplines que integren la prevenció de Riscos Laborals. En relació als estudiants, s'ha considerat la igualtat en els articles 4 i 5 dels Drets i Deures dels estudiants.

Des de l'Àrea d'Infraestructures i Serveis Generals es desenvolupa el "Projecte Ecocampus", en el que l'objectiu estratègic 2 pretén vetllar per la seguretat i el confort de les persones dins de les infraestructures de la Universitat integrant, d'aquesta manera, l'objectiu del Pla d'Inclusió de les Persones amb Discapacitat en l'àmbit de les infraestructures. Això es concreta amb un objectiu operatiu (2.2) que és el "Disseny del Pla d'Accessibilitat Universal" dirigit a aplicar els criteris d'accessibilitat universal als nous projectes d'infraestructures així com també a anar realitzant accions puntuals per millorar deficiències del dia a dia.

Des de l'Àrea de les TIC i també regit pel Pla d'Inclusió de les Persones amb Discapacitat de la UVic es contempen els criteris d'accessibilitat en el seu àmbit d'actuació amb l'objectiu d'incrementar els nivells d'accessibilitat actuals.

Les accions dirigides a col·lectius amb necessitats específiques dutes a terme han estat la creació de serveis d'Orientació Psicopedagògica i d'Assessorament als Estudiants amb Discapacitat que han promogut l'elaboració de documents per donar resposta a les necessitats d'aquests estudiants. En concret, es disposa del "Protocol per a l'adaptació curricular dels estudiants amb condicions personals de discapacitat" que determina el procés i els suports per reduir les barreres en l'aprenentatge; del "Procediment pel Reconeixement de Crèdits RAC a estudiants que donen suport a estudiants amb discapacitat" que permet valorar la tasca dels estudiants que realitzen assistència personal o fan de prenedors d'apunts a

estudiants amb necessitats específiques; i també del “Protocol per de derivació a Psiquiatria i Salut Mental del Consorci Hospitalari de Vic” que es pot aplicar ens aquells casos d’estudiants amb trastorns mentals que han canviat de residència i necessiten accedir a una atenció especialitzada propera.

Amb aquesta voluntat inclusiva s’acaba d’aprovar el Pla d’acompanyament per a estudiants procedents de sistemes educatius estrangers dissenyat en un primer moment per donar resposta als estudiants majoritàriament d’origen francès que estudien a la a la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar, i que s’ha generalitzat per tal de reduir les barreres a l’aprenentatge de tots els estudiants que s’incorporen al Campus UVic.

De la mateixa manera, amb el mateix objectiu de garantir l’accés i facilitar el desenvolupament dels estudis als estudiants que participen en competicions esportives, la UVIC-UCC disposa dels programes per als estudiants esportistes d’alt nivell, per als estudiants esportistes que representen la Universitat de Vic als campionats universitaris de Catalunya i d’Espanya i per als membres de la colla castellera Emboirats.

També es fan altres accions, amb una voluntat inclusiva, de sensibilització, de participació i de compromís amb la comunitat i el territori com és el mercat setmanal dels productes ecològics de l’empresa inclusiva la “La Tavella” la col·laboració amb programes de voluntariat per donar suport a institucions del territori que treballen amb col·lectius amb diversitat funcional, per exemple: Sant Tomàs, l’Associació de Disminuïts Físics d’Osona (ADFO) o Amics per la Gent Gran. Cal destacar que també es contracten serveis de neteja, jardineria, ensobrat, i la decoració de Nadal amb algunes d’aquestes entitats, en concret amb el TAC-Osona de Sant Tomàs i el Centre Mèdic Psicopedagògic d’ Osona.

Fins i tot, en un sentit ampli s’ha engegat la plataforma UVICLife per impregnar la universitat de positivisme i difondre i recollir, aspectes relacionats amb l’esport, la nutrició, la salut laboral, el benestar, les emocions i la sostenibilitat, agrupant-ho sota els paraigües de la Universitat Social, la Universitat Saludable i la Universitat Sostenible.

A més a més de les accions dirigides a la comunitat universitària, la UVIC-UCC també realitza accions per a fomentar la inclusió i la promoció de l’autonomia personal al territori. Això es concreta, d’una banda amb les col·laboracions de les Facultats amb institucions del territori per a projectes concrets i, de l’altra, amb l’oferta en conveni amb el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya dels serveis “Centre per a l’Autonomia Personal SÍRIUS VIC” i ” Centre de Documentació en Serveis Socials DIXIT VIC”. Aquests serveis realitzen accions de formatives i de divulgació en matèria de serveis socials i el SÍRIUS VIC, a més a més, fa assessorament individualitzat a persones particulars, a professionals i a institucions respecte productes de suport i accessibilitat per a fomentar l’autonomia personal.

Annex 4. Oferta formativa - acadèmica

El compromís de la UVIC-UCC en l'àmbit de la igualtat d'oportunitats i l'accessibilitat expressat en els termes d'aquest document, no és un tema nou, sinó que prové d'una àmplia i sòlida trajectòria de la UVIC-UCC en els àmbits del coneixement i de la investigació que tradicionalment s'han vinculat de forma més directa a l'atenció i servei de les persones.

En la línia de fer un recorregut per aquesta trajectòria destacarem d'una forma molt sintètica (i amb el risc de ser poc exhaustiva), quins han estat els referents que creiem que han contribuït d'una forma més significativa a fer que la UVIC-UCC es trobi en el plantejament actual de voler assumir aquests principis d'una forma plena i transversal.

Els àmbits que tradicionalment han estat vinculats a l'atenció i el servei a les persones han estat els de l'educació, la salut amb interacció amb l'àmbit social. En aquest sentit, situem en les primeres titulacions de mestres, d'infermeria i successivament totes les titulacions impartides per la UVIC-UCC en aquests diversos camps, els orígens de l'estudi i també, tal i com es veurà, en la recerca. Titulacions que si bé en un principi s'inicien en les antigues diplomatures, permeten a la institució anar ampliant el coneixement i la mirada cap a noves propostes formatives, a vegades des de l'especialització amb màsters o altres programes de postgrau, com també a nivell d'investigació. Una investigació, avui recolzada d'una forma rellevant amb els diferents programes de doctorat orientats al benestar, la inclusió o la planificació centrada en les persones.

Fruit del desplegament d'aquestes diferents titulacions (a nivell de grau, màsters i doctorats) emergeixen diferents assignatures i matèries vinculades a aquesta temàtica, que fan que progressivament els plans d'estudis i els diferents programes formatius incloguin d'una forma explícita continguts relacionats amb les desigualtats socials, la inclusió, l'accessibilitat... Destacar també, en paral·lel a aquesta activitat docent, l'interès de la Universitat per anar més enllà i promoure també, l'impuls de polítiques d'igualtat i d'accessibilitat en altres entorns, principalment com a resposta i compromís, també de la Universitat en el territori. Destacar les diferents edicions de les jornades d'accessibilitat o l'organització de congressos, cursos de formació continuada, seminaris o tallers oberts a estudiants, professionals o institucions d'arreu que han estat referents també per l'Administració o la comunitat en general. O fins i tot, la posada en marxa, més recentment, de la primera orquestra inclusiva de la UVIC-UCC. Amb tot, una mostra més del teixit que la UVic-UCC ha construït.

La UVIC-UCC ha anat avançant en totes aquestes qüestions d'una manera ferma en aquests darrers anys, primer per la confluència i per la solidesa en l'àmbit de la docència però també en l'impuls que la recerca ha tingut a la UVIC-UCC en els darrers

temps. D'una manera però, en la que ha procurat integrar en els principis de la seva acció aspectes tant importats com el disseny universal i la promoció de la diversitat social i cultural. En aquest sentit, cal remetre'ns al Model de Formació de la UVIC-UCC (aprovat al gener de 2013) en el qual s'expressa de forma explícita els compromisos i responsabilitat de la UVIC-UCC en la promoció dels drets de les persones i en l'accés a l'educació universitària. Això, s'expressa també, i d'una forma molt concreta en les competències transversals de la mateixa UVIC-UCC que, sigui en un nivell de grau o màster i doctorat, estableix com a base per a tots els seus estudiants. Concretament es recull d'una manera clara en la formulació de la competència transversal següents número 5 i d'una manera indirecta en la número 7. La Competència Transversal número 5 (CT5) es defineix com: "Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb el compromís en els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i la inclusió social." I la competència transversal 7 (CT7) com " Esdevenir l'actor principal del propi procés formatiu orientat cap a la millora personal i professional i, per adquirir una formació integral que permeti aprendre i conviure en un context de diversitat lingüística i amb realitats socials, culturals i econòmiques molt diverses".

Amb tot doncs, la UVIC-UCC s'identifica amb una voluntat de continuar creixent en aquest àmbit i sobretot en el què es refereix a la promoció de la diversitat, bé com una forma d'enriquiment social i personal, bé com a mitjà per a la reducció i supressió de barreres a la participació social, cultural i universitària de les persones.

Annex 5. Recerca i igualtat d'oportunitats a la UVic-UCC

En l'àmbit de la recerca sobre la igualtat d'oportunitats, la UVic-UCC compta amb una llarga trajectòria. En aquest sentit, cal destacar la creació de grups i centres d'investigació des dels inicis de la Universitat de Vic com són el Grup de Recerca Educativa, el Centre d'Estudis Interdisciplinaris de la Dona (actualment anomenat CEIG) o el Grup d'Atenció a la Diversitat.

En el marc d'aquests grups i centres, la preocupació per la igualtat d'oportunitats ha estat una constant, fet que s'ha traduït en la realització de diverses investigacions que, amb temàtiques i perspectives diferents, tenen com a punt en comú la recerca per assolir una veritable igualtat d'oportunitats per a tothom i la valoració de la diversitat, entesa en un sentit ampli.

Amb el creixement de la nostra Universitat augmenta el nombre de grups que comparteixen la preocupació per aquest tema, molts dels quals s'han vinculat al centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG) és el cas dels grups següents: Emprèn; Grup de Recerca en Activitat Física i Esport (GREAF); Grup de Recerca d'Estudis de Gènere: Traducció, Literatura, Història i Comunicació (GETLHIC); Konekto; Societats, Polítiques i Comunitats Inclusives (SoPCI); Traducció Audiovisual, Comunicació i Territori (TRACTE). També cal destacar, la creació de la Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures l'any 2004, i la creació, més recentment, del Centre d'Estudis Sanitaris i Socials i la Càtedra de Serveis Socials que també treballen en aquesta temàtica.

Totes aquestes importants estructures de recerca, estan treballant per a la igualtat d'oportunitats i la inclusió social de totes les persones, fet que es concreta en les següents línies d'investigació:

- Anàlisi i millora de pràctiques d'inclusió escolar en centres d'educació infantil, primària i secundària obligatòria.
- Processos de formació i assessorament a professionals de l'educació per a la millora de la pràctica educativa.
- Competències comunicatives en l'alumnat amb discapacitat.
- Aprenentatge cooperatiu.
- Disseny Universal de l'Aprenentatge (Universal Design for Learning).
- Ciutadania, immigració i educació.
- Territori i educació.
- Promoció de l'activitat física i la salut.
- Anàlisi de les dinàmiques d'inclusió i exclusió social a través de la pràctica esportiva.
- Promoció social i millora de la qualitat de vida de la ciutadania de Catalunya.
- Polítiques i processos d'inclusió/exclusió social.

- Gènere, teatre i comunicació audiovisual.
- Gènere i estudis biogràfics.
- Gènere i estudis històrics, literaris i socials.
- Gènere i traducció.
- Gènere, salut i discurs.
- Comunicació i cultura.
- Diversitat i inclusió social en contextos mediàtics.

La feina realitzada a l'entorn d'aquestes línies s'ha materialitzat de formes diverses: des de projectes finançats en convocatòries competitives del Ministerio de Educación y Ciencia, o de l'Institut Català de les Dones i del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, tesis doctorals o treballs de fi de Màster, i publicacions diverses (llibres i articles publicats en revistes nacionals i internacionals de prestigi).

Així mateix, cal destacar la gran quantitat de congressos, jornades, cursos, seminaris i conferències i exposicions que, organitzades a través d'aquests grups, han abordat aquesta temàtica i han permès arribar a un nombre molt important de persones, contribuint a la difusió i sensibilització social.

Tampoc podem obviar les tasques de transferència de coneixement i d'assessorament, així com els projectes d'aprenentatge-servei, sobre la igualtat d'oportunitats, la inclusió social o la no discriminació que s'han realitzat i que es continuen realitzant amb col·lectius ben diversos i en els quals els i les investigadores de la UVic-UCC tenen un paper destacat.

Annex 6. Documentació / reglamentació sobre igualtat d'oportunitats i accessibilitat a la UVic-UCC

- Normes d'Organització i Funcionament.
- Codi ètic.
- Reglament de bones pràctiques del personal de la FUB / UVic-UCC
- Sobre possibles propòsits en atenció a la diversitat i a la igualtat d'oportunitats a la UVic-UCC.
- Recerca i igualtat d'oportunitats a la UVic-UCC.
- Oferta formativa–acadèmica.
- II Pla d'Inclusió de les Persones amb Discapacitat.
- II Pla d'Igualtat.
- Protocol de prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i assetjament per raó de sexe al personal laboral de la Fundació Universitària Balmes-Universitat de Vic.
- Mesures per a la prevenció de riscos laborals per a l'embaràs i la lactància.
- Articles 4 i 5 dels Drets i deures dels estudiants.
- Protocol per a l'adaptació curricular dels estudiants amb condicions personals de discapacitat.
- Procediment pel Reconeixement de Crèdits RAC a estudiants que donen suport a estudiants amb discapacitat.
- Protocol per de derivació a Psiquiatria i Salut Mental del Consorci Hospitalari de Vic.
- Pla d'acompanyament per a estudiants procedents de sistemes educatius estrangers de la UVic-UCC-Campus UVic.
- Programes per als estudiants esportistes d'alt nivell, per als estudiants esportistes que representen la universitat de Vic als campionats universitaris de Catalunya i d'Espanya i per als membres de la colla castellera Emboirats.
- Projecte Ecocampus, on l'objectiu estratègic 2 és vetllar per la seguretat i el confort de les persones dins de les infraestructures de la Universitat. Dins d'aquest objectiu, hi ha un objectiu operatiu (2.2) que és el Disseny del Pla d'Accessibilitat Universal).